

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania H. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

o rentę rodzinną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 marca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 12 marca 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 12 marca 2015 r. oddalił apelację H. J. od wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 29 września 2014 r., w którym oddalono odwołanie wnioskodawczynie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 czerwca 2014 r. (odmawiającej jej prawa do renty rodzinnej).

Sąd drugiej instancji ustalił, że od maja 2012 r. wnioskodawczynie wyprowadziła się i wymeldowała z mieszkania męża (wraz z córką), z powodu nadużywania przez niego alkoholu. Od tego czasu, aż do śmierci męża w dniu 15 maja 2014 r., ubezpieczona prowadziła oddzielne gospodarstwo domowe. Zmarły nie łożył na wychowanie i utrzymanie córki. W ostatnim okresie przed śmiercią męża wnioskodawczynie odwiedzała go dwa razy w tygodniu i pomagała w podstawowych czynnościach życiowych.

Stosownie do ustalonego stanu faktycznego Sąd drugiej instancji uznał, że skarżąca do dnia śmierci męża nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej (nie miała też z jego strony prawa do alimentów), co w świetle art. 70 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyłącza jej prawo do renty rodzinnej. Określając zakres pojęciowy określenia „pozostawać we wspólności małżeńskiej” Sąd odwoławczy podzielił poglądy orzecznicze przywołane przez Sąd Okręgowy.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego ubezpieczona złożyła skargę kasacyjną. Twierdziła, że doszło do naruszenia prawa materialnego (art. 70 ust. 1, 2 i 3 ustawy emerytalnej przez błędną jego wykładnię) i prawa procesowego (art. 233 § 1 k.p.c. – przez nieuzasadnioną odmowę wiarygodności zeznaniom wnioskodawczyni i art. 328 § 2 k.p.c. – przez sprzeczność uzasadnienia wyroku z zebrany w sprawie materiałem dowodowym).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawczyni wskazała na potrzebę wykładni art. 70 ust. 1, 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez wyjaśnienie pojęcia wspólności majątkowej małżeńskiej, które budzi poważne wątpliwości oraz wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 70 ust. 3 ustawy emerytalnej posługuje się określeniem „wspólność małżeńska”, a wnioskodawczyni zmierza do zinterpretowania terminu „wspólność majątkowa małżeńska”. Rozbieżność ta sprawia, że problematyczne jest podjęcie starań wyjaśniających przez Sąd Najwyższy. W ramach uprawnień kontrolnych tego Sądu nie leży bowiem rozstrzyganie o terminów pozanormatywnych.

Przyczyna przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. powinna mieć charakter kwalifikowany, to jest budzić poważne wątpliwości lub wywoływać rozbieżności w orzecznictwie sądów. O ile można zgodzić się ze stanowiskiem, że warunek eliminujący prawo do renty rodzinnej wdowy z art. 70 ust. 3 ustawy emerytalnej, a sprowadzający się do określenia „pozostawać we

wspólności małżeńskiej”, jest trudny do zinterpretowania (rozważania w tym zakresie nie zostały jednak podjęte przez Autora skargi kasacyjnej), o tyle po wydaniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2006 r., III UZP 3/06, OSNP 2007 nr 9-10, poz. 138 nieprawdziwe jest twierdzenie, że budzi on wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie. Wręcz przeciwnie, zapatrywania zawarte w sentencji i uzasadnieniu tego judykatu są powszechnie akceptowane i znajdują zastosowanie w analogicznych stanach faktycznych (co znalazło wyraz w rozważaniach Sądu pierwszej i drugiej instancji). Jednolitość wykładni, stanowiąca cel uzasadniający przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., została zatem osiągnięta. Skoro tak, to nie można twierdzić, jak czyni to wnioskodawczyni, że nadal występują wątpliwości i to w stopniu poważnym. Analiza orzecznictwa nie wskazuje też na powstawanie rozbieżności w rozumieniu przedmiotowego zwrotu. Skarżąca zresztą nie obrazuje przeciwstawnych argumentów mogących świadczyć o niejednoznaczności zakresu desygnatów terminu z art. 70 ust. 3 ustawy emerytalnej. W tych okolicznościach nie sposób podzielić zapatrywania, że z uwagi na wystąpienie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., potrzebne jest skierowanie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Akta sprawy i argumenty zawarte w skardze kasacyjnej nie dają podstaw do przyjęcia, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, doszło do nieważności postępowania, a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Oznacza to, że na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.